

СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ ТУРИЗАМ (5)

ДЕМОКРАТИЗАЦИЈА СПОРТА И ТУРИЗМА

ЧЕТИРИ ФАКТОРА: **ЕКОНОМСКЕ СНАГЕ**, **ТЕХНОЛОШКА ОТКРИЋА**,
ПОЛИТИЧКЕ ПРОМЕНЕ И ПРОМЕНЕ СТАВОВА И ВРЕДНОСТИ.

- РАЗВОЈ ЕКОНОМСКИХ СНАГА

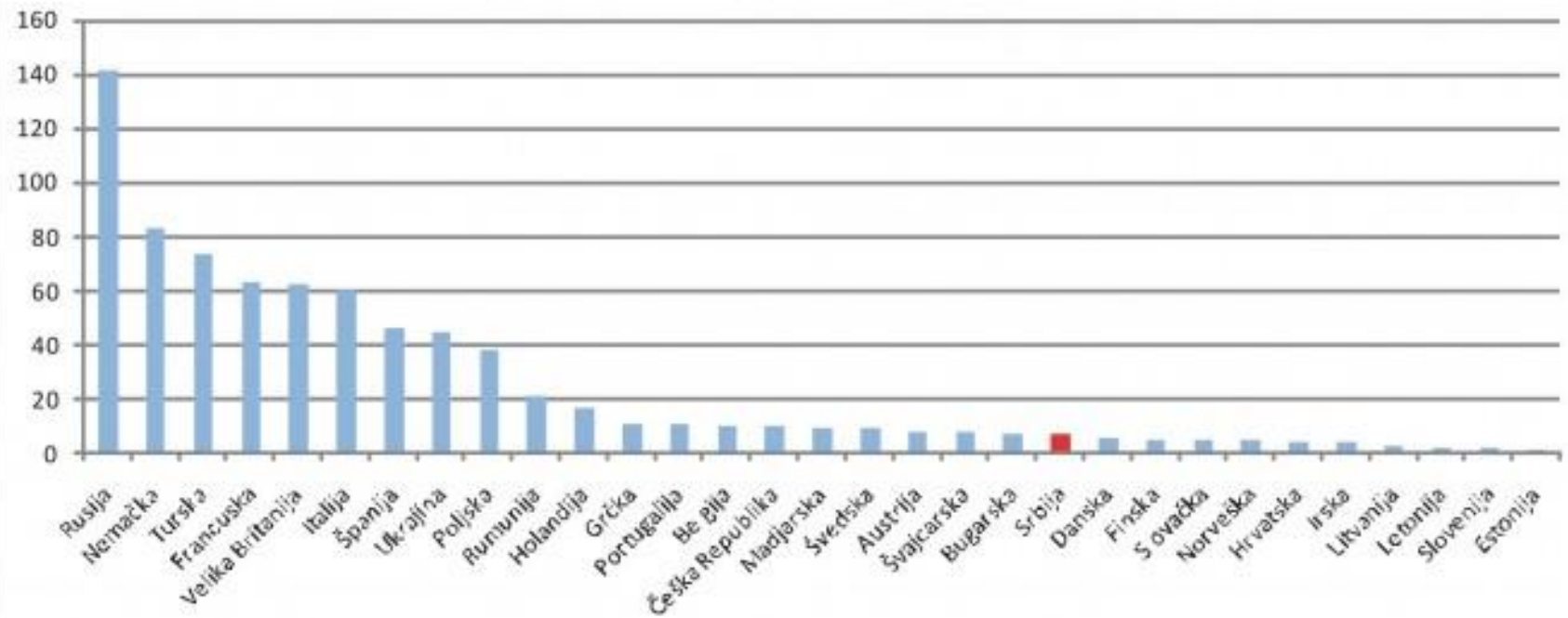
- ВРЕМЕ И НОВАЦ, ОПАДАЊЕ МАНУЕЛНИХ И ПОРАСТ ИНТЕЛЕКТУАЛНИХ ПОСЛОВА;
- СМАЊЕЊЕ МАТЕРИЈАЛНИХ НЕЈЕДНАКОСТИ (?), ПОБОЉШАЊЕ ЖИВОТА;
- СКРАЋИВАЊЕ РАДНОГ ВРЕМЕНА И ПОВЕЋАЊЕ СЛОБОДНОГ ВРЕМЕНА (?);
- ТУРИЗАМ СВЕ ЗНАЧАЈНИЈИ, УЗ ПОРАСТ ПРИХОДА И СЛОБОДНОГ ВРЕМЕНА
(1950. - 25 милиона тур. и 2 милијарде \$, 2018. - 1,3 милијарде тур. и 1,3 билијарде \$)

BDP po stanovniku - US po stanovniku Bogatstvo prosečnih građana

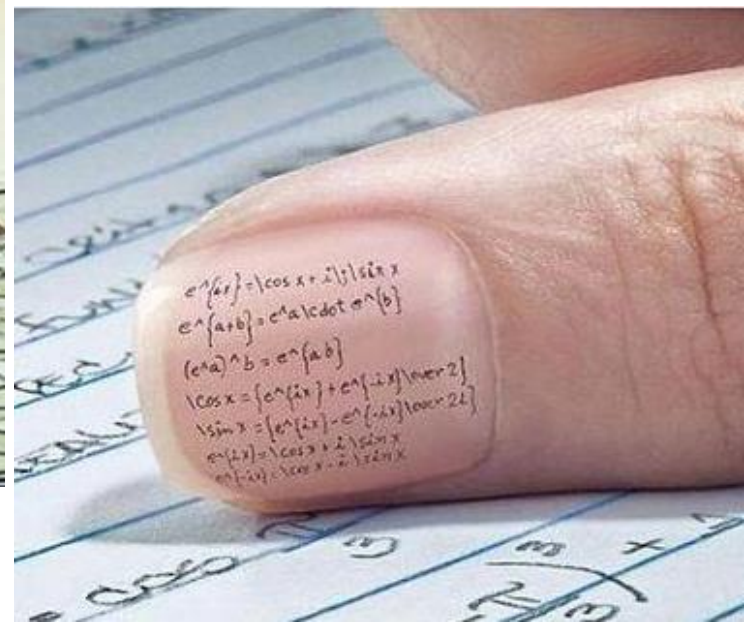
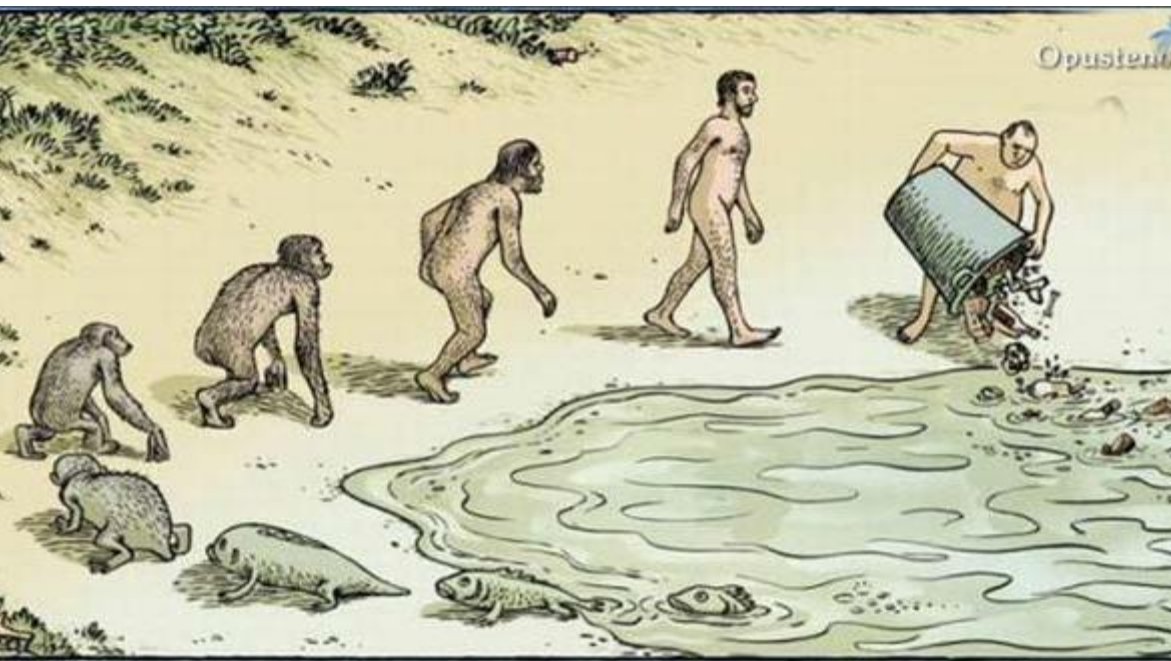

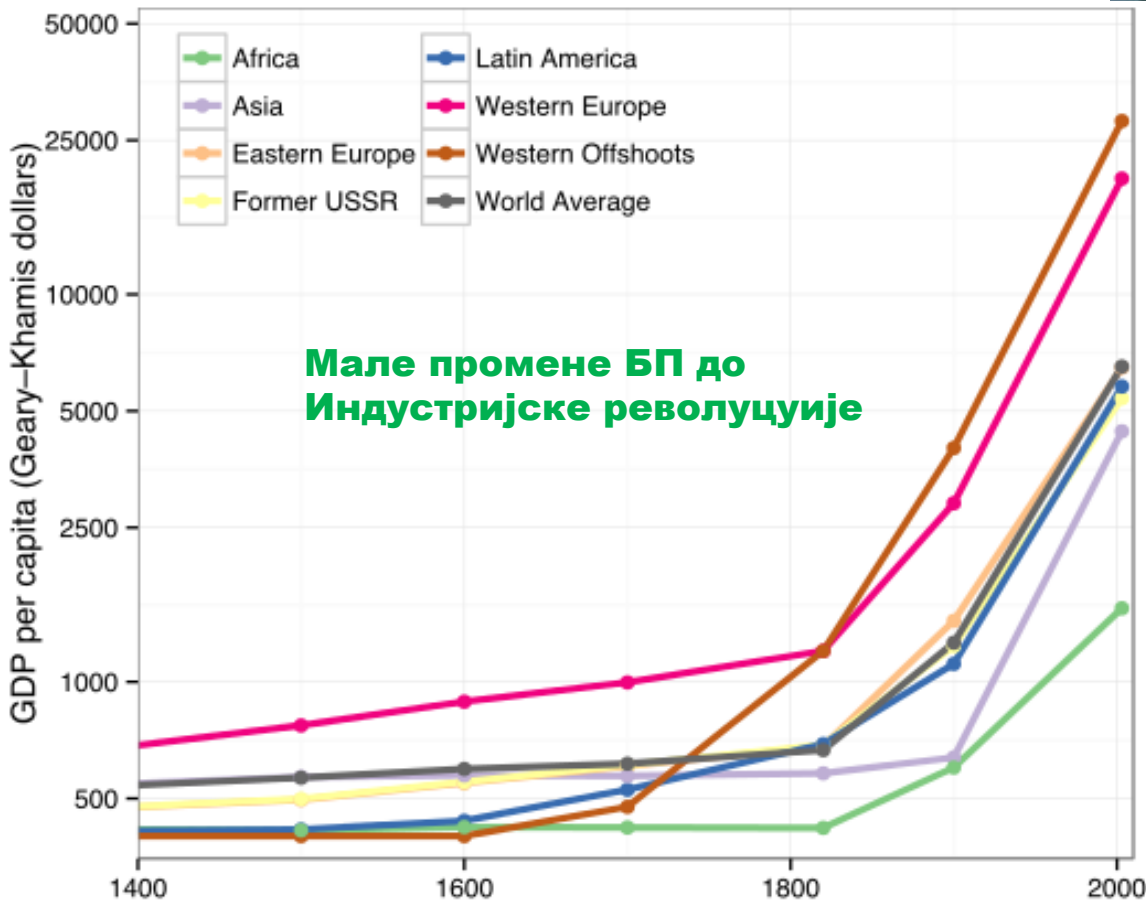
Broj stanovnika po zemljama Evrope

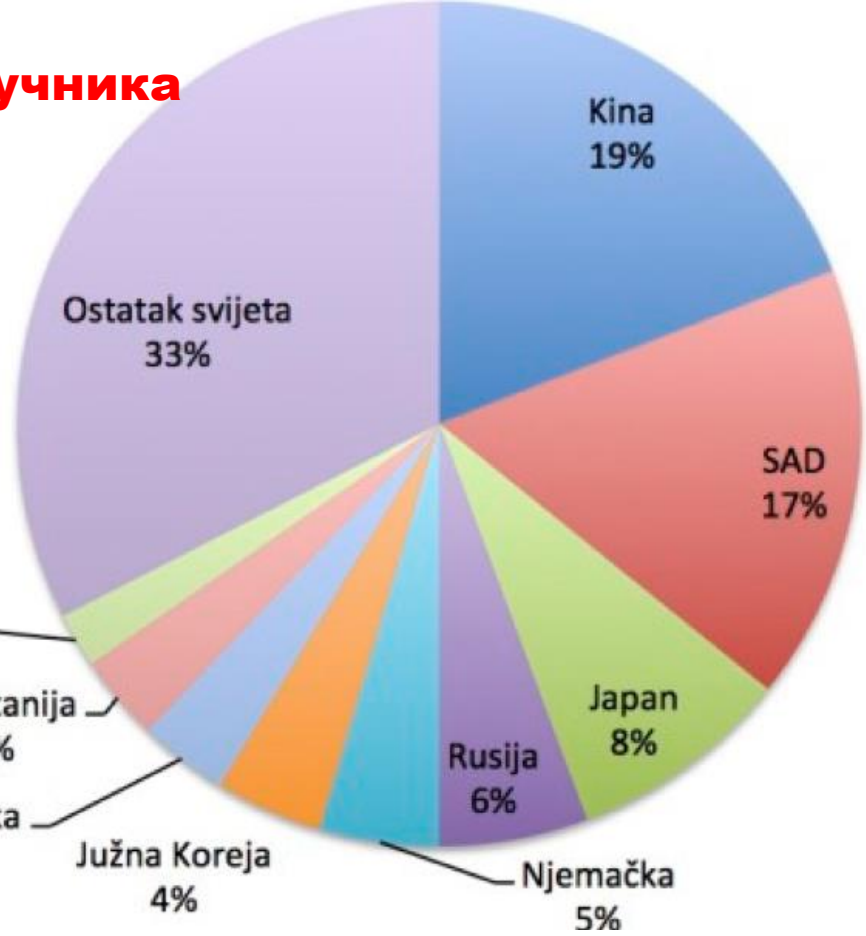
- ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКА ОТКРИЋА

- **НОВИ НАЧИНИ ПРЕВОЗА – КРАЈЕМ 19. ВЕКА МОТОРНА ВОЗИЛА (ДАНАС У САД 90% СВИХ ПУТОВАЊА АУТОМОБИЛОМ), ВАЗДУШНИ САОБРАЋАЈ (ВЕЛИКЕ УДАЉЕНОСТИ, БРЗИНА, ВЕЋИ БРОЈ ПУТНИКА), ЧАРТЕР ЛЕТОВИ (ТОМАС КУК 1927. ОД ЊУЈОРКА ДО ЧИКАГА) И ПАКЕТ АРАНЖМАНИ – ЈЕФТИНИЈЕ;**
- **ПРОМЕНЕ СМЕШТАЈА – ГРАНД ХОТЕЛИ (1829. У БОСТОНУ), КАМПОВАЊЕ (1890. У ВБ) – СЕЛА ЗА ОДМОР, МОТЕЛИ (1952. У САД);**
- **ТЕХНОЛОШКЕ ИНОВАЦИЈЕ У МЕДИЈИМА – ШТАМПА, РАДИО, ТВ, МОБ. ТЕЛЕФОН;**
- **ТЕХНОЛОШКЕ ИНОВАЦИЈЕ У ПРОИЗВОДЊИ СПОРТСКЕ ОПРЕМЕ;**
- **ЕЛЕКТРИЧНО ОСВЕТЉЕЊЕ – ИГРАЊЕ У ВЕЧЕРЊИМ И НОЋНИМ САТИМА;**
- **НОВЕ ИНФОРМАЦ. ТЕХНОЛОГИЈЕ – РЕЗЕРВАЦИЈЕ, ПРАЋЕЊЕ ПОПУЊЕНОСТИ, РЕКЛАМИР.;**
- **СВЕ ОВО ЈЕ ПОВЕЋАЛО ПРИСТУП И ДОСТУПНОСТ, ОЛАКШАЛО УЧЕШЋЕ.**

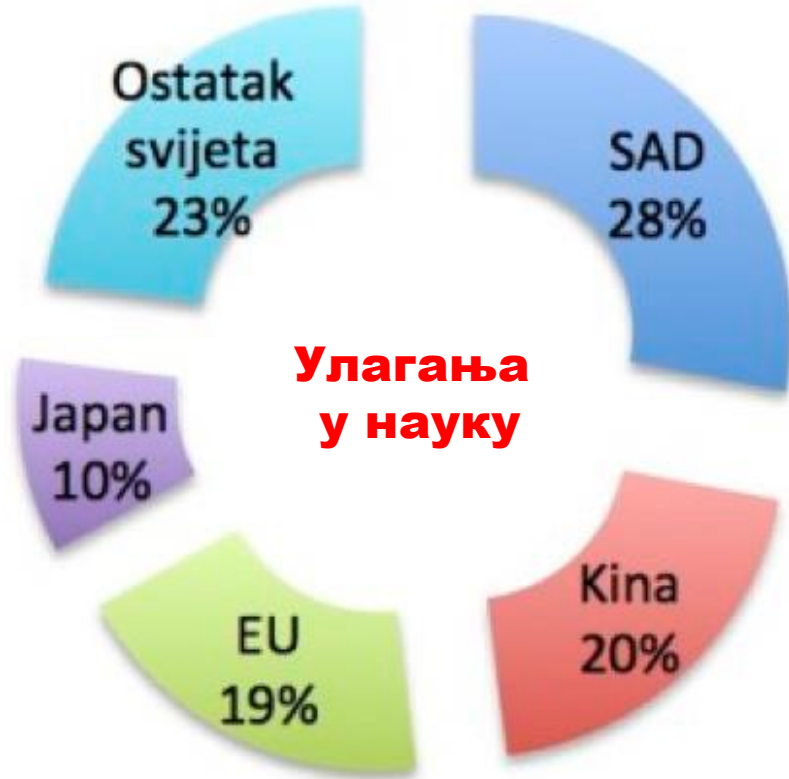

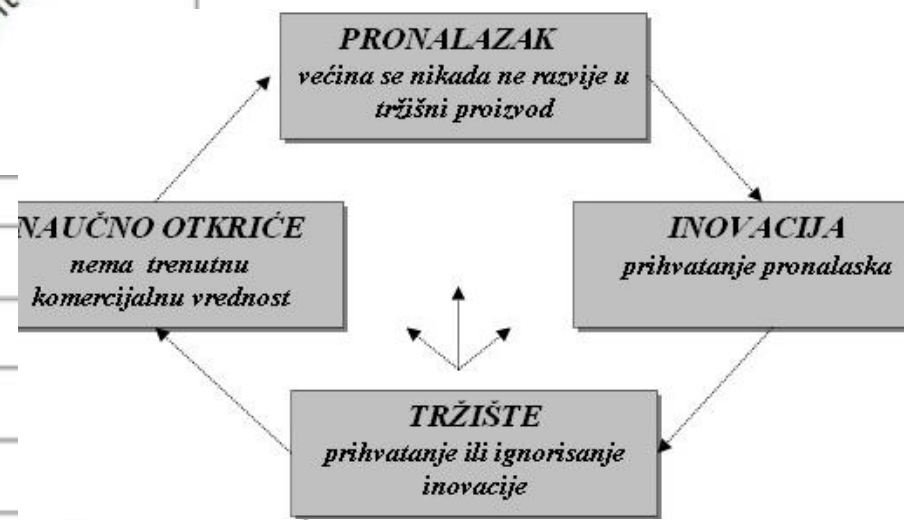
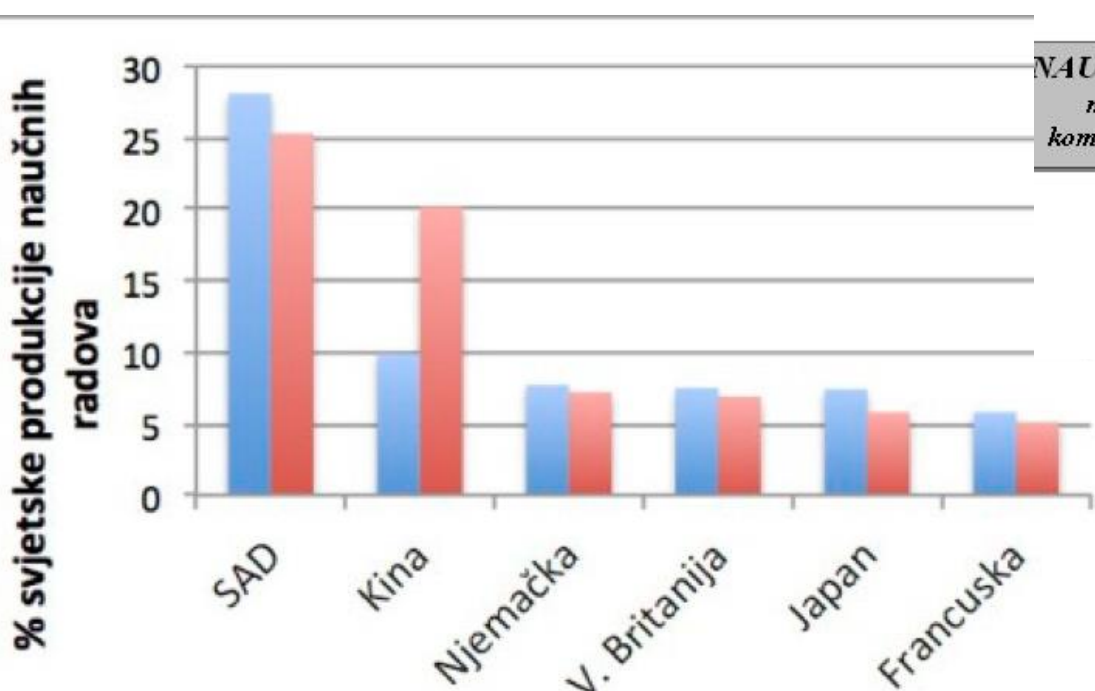
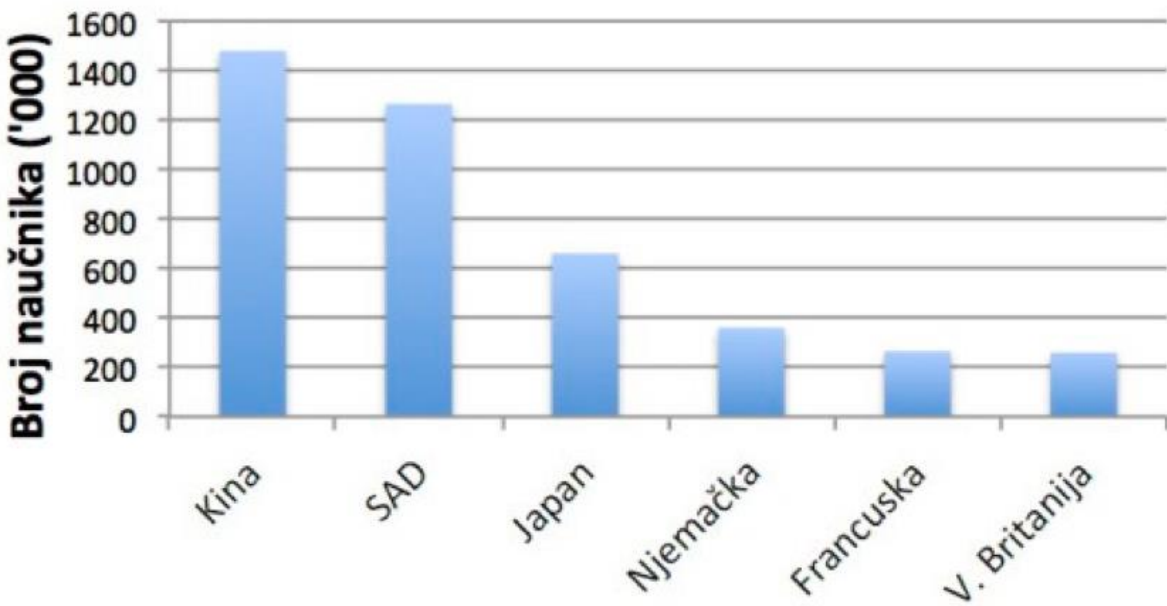

Број научника

Улагања у науку

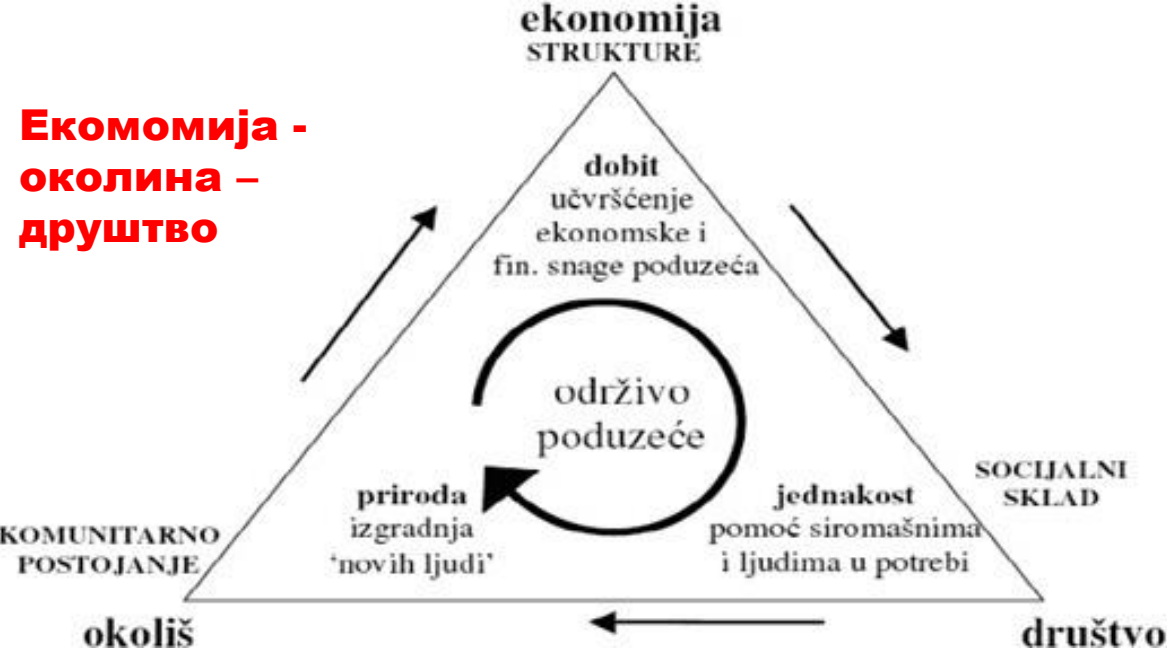

■ 2008
■ 2014

**Од научног рада
до примене**

**Економија -
околина –
друштво**

Хоуп и Ања Ловен

У многим државама још увек постоје бројне предрасуде, па су одређене групе малтретиране или понижаване. У Нигерији се дешава да и мало дете прогласе да је вештац и да доноси несрећу породици и избаце га на улицу. Таква деца често брзо умру. Ипак има и хуматарних организација које помажу. Таква је организација кој су формирали Ања Ловен и њен муж (Ања са децом у Нигерији).

Партнери

Organizacijski efekti

- veća zaposlenost
- potpuni kvalitet
- smanjenje troškova
- stvaranje veće vrednosti
- veća fleksibilnost
- povećanje inovativnosti
- uvođenje promena
- decentralizacija

Individualni efekti

- povećanje radnih sposobnosti
- stalna zaposlenost
- fleksibilnost i prilagodljivost
- veće zadovoljstvo
- karijera

Obrazovanje i razvoj ljudskih potencijala

Grupni efekti

- timski rad i saradnja
- autonomija
- samokontrola
- fleksibilnost
- kvalitetniji odnos

Konačni efekti

- povećanje organizacijske i individualne dobiti
- povećanje konkurentske sposobnosti

Људски потенцијали - образовање

Географски извори националне моћи

- ПОЛИТИЧКЕ ПРОМЕНЕ

- У ДАЛЕКОЈ ПРОШЛОСТИ ПУТОВАЊА ОПАСНА;
- РИМЉАНИ – ПУТЕВИ, ГОСТИОНИЦЕ, ЈЕДНА ВАЛУТА, ЗАКОН – ОБЕЗБЕЂУЈЕ ЗАШТИТУ;
- РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ И ВЕЋА ПРОДУКТИВНОСТ – РАСТ ГРАДОВА У СРЕД. ВЕКУ. – СТВАРАЊЕ ТРГОВАЧКИХ УДРУЖЕЊА (ХАНЗА ИЛИ ГИЛДА) – ОД 1500. ПУТОВАЊА СИГУРНИЈА;
- ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ПУТОВАЊА – ВИШЕ КЕША - РАЗМЕНА ВАЛУТА - ПЉАЧКЕ, ПРЕВАРЕ;
- ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА – ОЛАКШИЦЕ У РАЗМЕНИ, НЕГОТОВИНСКО ПЛАЋАЊЕ;
- ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА ПОКРЕТИ ЗА ЉУДСКА ПРАВА – СМАЊЕЊЕ ПОЛНИХ И РАСНИХ БАРИЈЕРА (1960-ИХ ПОТЕСТ АМЕРИЧКИХ ЦРНАЦА).

Ljudska prava

- pravo na slobodu mišljenja i izražavanja
- pravo na privatnost i informacionu privatnost
- pravo na pristup Internetu
- pravo intelektualne svojine
- pravo na slobodu, odnosno zabranu ropstva i prinudnog rada, trgovine ljudima
- pravo na pravično suđenje i zabranu kažnjavanja van zakona
- pravo na zaštitu svojine
- pravo na slobodne izbore
- sloboda okupljanja
- prava deteta
- pravo osoba sa invaliditetom, prava žena, prava manjina

**НЕЋУ
ДА БРИГАМ,
ХОЋУ ДА СЕ
ИГРАМ!**

Илустровао: Душан Павловић

ПРАВА

- ✚ СТИЧЕМ ЗНАЊА О СВЕМУ ШТО ЈЕ ПОТРЕБНО;
- ✚ ПИТАМ СВЕ ШТО МЕ ЗАНИМА;
- ✚ СЛОБОДНО ИЗРАЖАВАМ МИШЉЕЊЕ;
- ✚ КОРИСТИМ ШКОЛСКЕ ПРОСТОРИЈЕ, НАМЕШТАЈ И УЧИЛА;
- ✚ ЗАШТИЋЕН/А САМ ОД НАСИЉА И ЗАНеМАРИВАЊА;
- ✚ МОЈУ ЛИЧНОСТ ПОШТУЈУ СВИ ЗАПОСЛЕНИ У ШКОЛИ И МОЈИ ДРУГАРИ.

ОБАВЕЗЕ

- ✚ РЕДОВНО ДОЛАЗИМ У ШКОЛУ;
- ✚ ИЗВРШАВАМ СВОЈЕ ШКОЛСКЕ ОБАВЕЗЕ;
- ✚ ПОШТУЈЕМ ПРАВИЛА ПОНАШАЊА;
- ✚ ЧУВАМ ШКОЛСКУ ИМОВИНУ;
- ✚ ПОШТУЈЕМ ЛИЧНОСТ СВОЈИХ ДРУГАРА И ОСТАЛИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ;
- ✚ НЕ ПРЉАМ ШКОЛСКЕ ПРОСТОРИЈЕ И ОКОЛИНУ СВОЈЕ ШКОЛЕ.

ОБАВЕЗЕ

Куда кренем, свуд ме прате опомене маме, тате, како радим све без везе, не поштујем обавезе.

Грде ме што стално псујем и старије не поштујем, чистоћа ме не занима, нити кућна дисциплина.

И из школе жалби има, наређујем друговима, често бијем, малтретирам, против сваког нешто имам.

На час често баш закасим, имовину школску ломим и не радим ја домаћи, мислим да сам од свих јачи.

Ево, дајем обећање, од сутра се мења стање, добро дете ја ћу бити, мноме ће се поносити.

Обавезе све прихватам, размислио, јасно схватам, ако наставим овако, избегаваће ме свако.

Љиљана Андрић

ПРАВО:

да задовољиш своје потребе (исхрана, одевање...)

ПРАВО:

да добијаш помоћ од других чланова породице

ОБАВЕЗА:

да уважаваш потребе других чланова породице

ОБАВЕЗА:

да пружаш помоћ другим члановима породице

ПРАВО:

да користиш оно што породица има

ПРАВО:

да се о свему договараш

ОБАВЕЗА:

да чуваш оно што породица има

ОБАВЕЗА:

да поштујеш оно што је договорено

- ПРОМЕНЕ ВРЕДНОСНИХ СТАВОВА

- **СПОРТИФИКАЦИЈА ДРУШТВА** – ПРЕЛАЗАК СА РАДНЕ ЕТИКЕ НА ДОКОЛИЦУ И ЛИЧНО ЗАДВОЉСТВО – СПОРТ И СПОРТСКЕ ВРЕДН. ПОВЕЋАВАЈУ ДРУШТВЕНИ УТИЦАЈ – СПОРТСКА ОДЕЋА МОДЕРНА, КОМЕРЦИЈАЛНЕ КЛИНИКЕ ЗА ХЕДОНИСТИЧКЕ ВРЕДН.;
- **ОВО ДОВОДИ ДО ДВА СУПРОТНА ТРЕНДА**
 - СПОРТИФИКАЦИЈА (НЕДОЗВОЉЕНА СРЕДСТВА, ФИНАНСИЈСКА КОРИСТ, ...) И
 - ДЕСПОТИФИКАЦИЈА СПОРТА (СПОРТ ЗА СВЕ) – ВИШЕ НАГЛАСКА НА УЧЕШЋУ, НА ЗАБАВНИМ ИСКУСТВИМА;
- **СПОРТ ГУБИ СВОЈ ПРВОБИТНИ СМИСАО** – ЗАБАВА, ЗДРАВО ТЕЛО И ДУХ – СВЕ ВИШЕ ФУНКЦИОНИШЕ КАО ПРЕДУЗЕЋЕ КРОЗ БОРБУ ЗА ПРОФИТ.

Систем вредности и животни циклус

<i>Год.</i>	<i>Доминантне радне вредности</i>	<i>Тип вредности</i>
до 30	Успех, амбиције, напоран рад, оданост каријери.	Прагматизам.
30-45	Квалитет живота, неконформизам, аутономија, оданост себи.	Егзистецијализам.
45-70	Напоран рад, конзервативност, оданост организацији.	Протестантска етика.

Značaj rada na vrednostima

Vlastite vrednosti

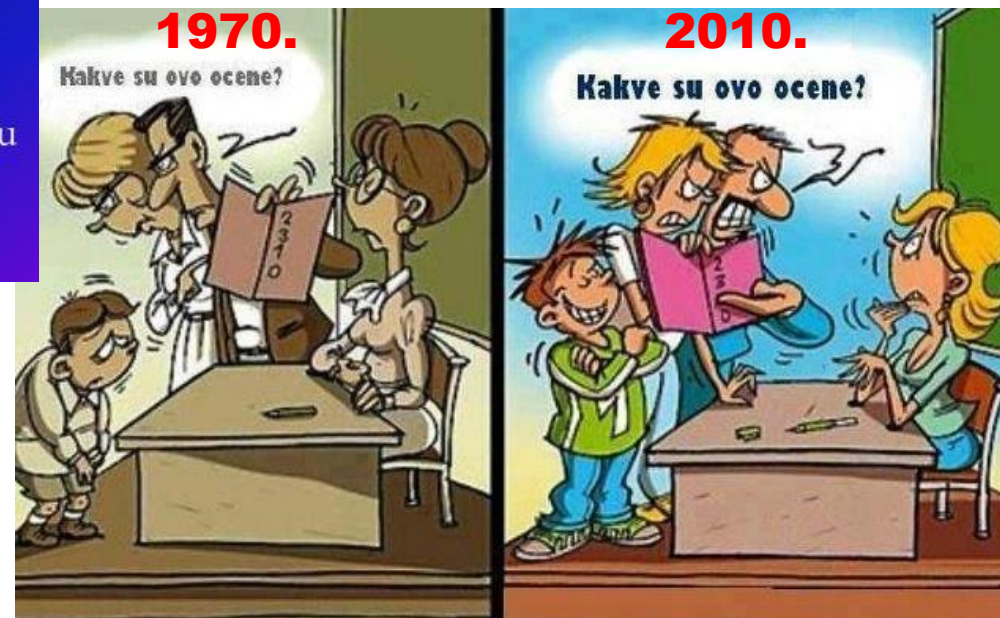
- Lični i profesionalni razvoj
- Prepoznavanje sukobljenih vrednosti i rešavanje konflikata na nivou vrednosti
- Motivacija
- Postizanje rezultata
- Ostvarivanje ciljeva

Prepoznavanje vrednosti kod drugih

- Dobra komunikacija (bez konflikata)
- Razumevanje drugih ljudi i njihovih mapa
- Uspostavljanje dobrih odnosa sa ljudima (privatan/poslovni kontekst)
- Motivacija
- Uticaj
- Postizanje rezultata
- Ostvarivanje ciljeva

- Vrednosti predstavljaju uverenja da su "odredjena ponašanja ili egzistencijalna stanja lično ili socijalno poželjnija u odnosu na suprotna ponašanja ili stanja"
- Vrednosti pokazuju kako se treba ponašati i čemu treba težiti a ne kako se ljudi stvarno ponašaju
- Vrednosti se razvijaju od samog detinjstva, one su vrlo stabilne i teško se menjaju
- Individualni i kolektivni vrednosni sistem

Um i telo su deo istog sistema i utiču jedno na drugo.

Нека ти је сваки брат мио, ма које
вере и ма где био.

– Свети Сава

Priča o kamenu

Rastresena osoba se o njega spotiče.
Nasilan čovjek će ga koristiti da nekog povrijedi.
Poduzetnik će ga iskoristiti kada nešto gradi.
Umorni seljak će na njemu sjesti.
Za djecu, on je igračka.
David je njime ubio Golijata.
Michelangelo je od njega oblikovao
svoju najljepšu skulpturu.

U svakom slučaju, razliku ne čini kamen,
koje god da je veličine – razliku čini čovjek.
Na tvom putu možeš da naiđeš
na kamen spoticanja, ali je istina
da ne postoji „kamen“ koji ne možeš
da iskoristiš za tvoje dobro, za svoj rast.

Мржња оних
који су зли
није тако
опасна као
ЊИХОВО
пријатељство.
Бранислав Нушић

Воља је ствар
јаких, а жеља
ствар слабих.

Владан Десница

Лако је
живети
затворених
очију.

– Џон Ленон

Neznalica sa stilom

Сваки човек који сања о освети, само отвара рану, коју би време зацелило.

Франсис Бејкон

Ми се можемо залагати за људске законе, али не смемо занемарити природне законе.

- Жил Верн

Писати је добро, размишљати је боље. Мудрост је добра, стрпљење је боље.

- Херман Хесе

Ако си се упутио према циљу и путем почео застајкивати и камењем гађати сваког пса који лаје на тебе, никад нећеш стићи на циљ.

ДОСТОЈЕВСКИ

У политици глупост није хендикеп.

Наполеон Бонапарта

Морамо се навићи да на најважнијим раскрсницама у животу не налазимо увек знакове.

Ернест Хемингвеј

Нека твоје лице буде окренуто ка сунцу - и сенке ће увек бити иза тебе.

Волт Витман

Не веруј у све што чујеш, нити казуј све што знаш. Многи се брину о туђим бригама, а најмање о својима.

отац Гаврило Лепавински

Samo budite iskreni prema sebi:

*Jeste li srećni
i zadovoljni svojim životom?*

Da

Ne

Nastavite tako.

Promenite nešto!

**Ključ za sva vrata je
u Vašoj glavi !**

- Ja ne čekam sreću,
rekao je smiješeci se.
- Zaista?
- Zaista. Imam je.
- U čemu je?
- U tebi.
Imam tebe.
To mi je dovoljno.

M. Selimović

Što je čovjek
mudriji
postaje svjesniji
koliko malo zna.

Što je čovjek
gluplji
sve je sigurniji
u svoje znanje.

Osho

**AKO TRAZITE
OSOBU KOJA CE
PROMENITI
VAŠ ŽIVOT,
POGLEDAJTE U
OGLEDALO.**

· ROMAN PRICE

NOVCEM MOŽEŠ KUPITI

KUĆU	ali ne i	DOM
SAT	ali ne i	VRIJEME
KREVET	ali ne i	SAN
DOKTORA	ali ne i	ZDRAVLJE
KNJIGU	ali ne i	ZNANJE
POLOŽAJ	ali ne i	UGLED
KRV	ali ne i	ŽIVOT
ČOVJEKA	ali ne i	LJUBAV

Čovek treba jednom godišnje da poseti bolnicu, ludnicu i groblje, da se uveri da nije tamo i da shvati koliko mu je život lep...

Bila jednom Vatra Voda
i Povjerenje
Ušli su zajedno u šumu

Vatra reče:

– Ako se izgubim, tražite dim;

gdje ima dima, ima i vatre

Voda reče:

– Ako se izgubim, tražite vlagu;

gdje ima vlage, ima i vode

A Povjerenje reče:

– Ako se izgubim, nemojte me tražiti,
jednom izgubljeno, zauvijek izgubljeno

Ставови и вредности

- **Став** - стечена релативно трајна спремност за позитивно или негативно реаговање на неки објекат. Он за разлику од других реаговања, није урођен већ стечен током развоја.
- Ставови сложени чине **јединство три компоненте: когнитивне, емоционалне и конативне.**
 - 1) **Когнитивна** – укључује различита знања и уверења о објекту става.
 - 2) **Емоционална** – реалтивно трајна позит. или негат. осећања према објекту става.
 - ☀ Когнит. и емоц. компон. често испреплетене и због особина објекта формирају одређен емоц. однос или су сазнања понекад рационализација раније формир. емоц. односа.
 - 3) **Конативна** – спремност на одређено понаш. према објекту става – динамика става.
- Понашање може бити отворено или не, а став може подстаћи тихо и скривено реаговање.
- Слично цртама личности и став се схвата као димензија јер је мање или више интензиван – екстреман, а за разлику од црте увек је за или против – валенција или дирекција става.
- Предрасуде – ставови супротни чињеницама, укључују јаке емоције и тешко се мењају.
- Ставови се често исказују мишљењем или уверењем, а свако мишљење није израз става.
- Уколико није елемент става, мишљење о неком објекту је специфич. и променљ. од става.

Ставови, стереотипи и предрасуде

- **Вредности** и вредносне оријентације су схавтања (систем уверења) о пожељним начинима понашања, облицима активности и стањима у природи и друштву.
- Вредности су и трајнија и далекосежнија уверења којима појединац тежи.
- Вредности су општије од ставова и утичу на формирање бројних специфичн. ставова.
- Вредности се могу класификовати на различите начине:
 - 1) **културне вредн.** – реалтивно опште – доминирају у некој заједници и чине битне елементе културе (материјалне, духовне, социјалне, индивидуалне, колективне);
 - 2) **идеолошке вредности** – поглед на свет и друштво одређњих група, класа и слојева;
 - 3) **вредности које се тичу личне сфере и живота** – лични циљеви, начин живота (хедонистичке, материјалне, сазнајне, естетске).

Тинејџерима су најчешћи идоли странци

Категорија идола	Страни	Домаћи
ЕСТРАДА	30%	21,8%
Глумци	15,5%	3,5%
Музичари	12,4%	13,2%
ТВ лица (водители, манекени)	2,1%	5,1%
СПОРТИСТИ	15,9%	18,2%
ПОЛИТИЧАРИ	0,9%	4,3%
ЕЛИТНА КУЛТУРА	1,3%	1,5%
Научници	0,3%	0,8%
Уметници	1%	0,7%
ЈУНАЦИ	0,4%	0%
ОСТАЛО	3,3%	2,3%

NE GAZITE TUĐE SNOVE!

**Promocija
humanih
vrednosti**

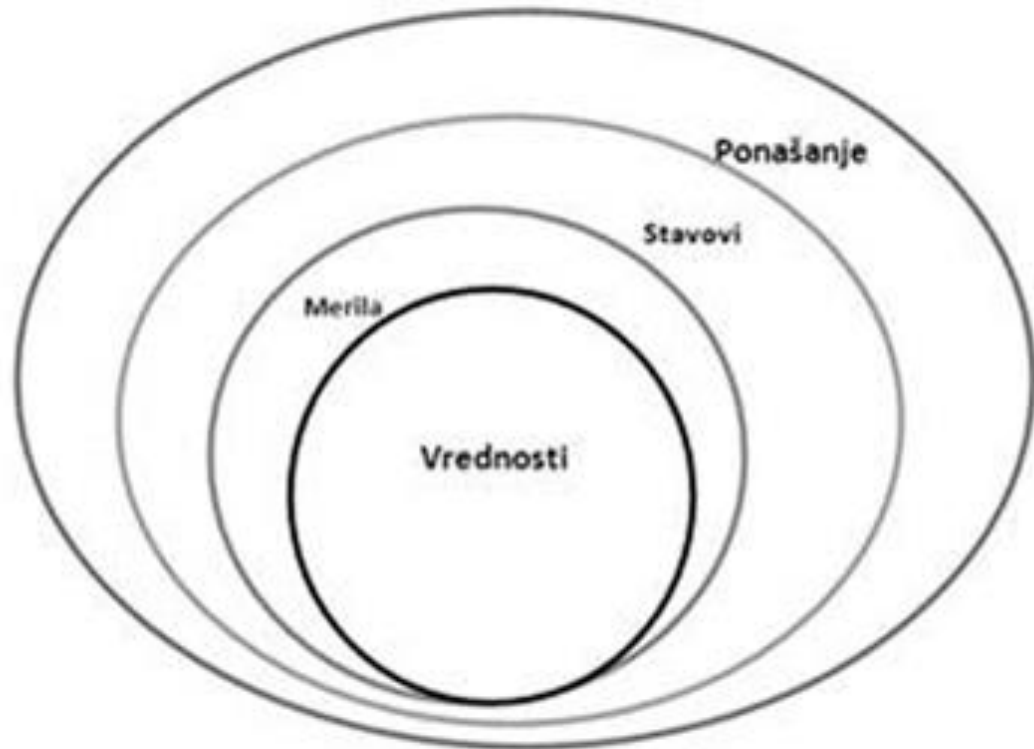
Tolerancija

Sloboda

Ljubav

Jednakost

DOBRODOM PROTIV NASILJA

Ponašanje

Stavovi

Merila

Vrednosti

За ДОБРОТУ
СВАКИ ДАН ЈЕ
ДОБАР ДАН

1998.

2005.

2013.

Осим вредносних ставова сталне су промене и вредности новца, односно количине робе која се може купити за одређени износ. Пошто у сваком друштву, а посебно у неолибералном капитализму, постоје велике разлике између најбогатијих и најсиромашнијих, то доводи до тога да један део становништва нема основне услове за живот – у неким друштвима у тој скупини је 30-40% житеља!!!

Držim privatne **časove fizike** osnovcima i srednjoškolcima.

Cena 400rsd po času.

DUŠAN

KOZMETIČAR

Nadogradnja noktiju - 600 din
Gel na prirodne nokte - 500 din
Izlivanje noktiju - 700 din

Стална борба за профит, по сваку цену и без обзира на последице, изазива велике разлике у материјалном статусу људи и до поремаећаја у систему вредности.

Велики капитал (најбогатији и мултинационалне компаније) на разне начине покушавају да контролишу човечанство у циљу стицања још већег профита, а један од најефикаснијих начина је контрола медија.

Формирање и мењање ставова и вредности

- Сви **фактори који утичу на развој личности** и социјализују значајним су за формирање ставова, јер се социјализација добрим делом састоји у формирању ставова.

- Те факторе делимо у три групе:

- 1) **припадност** различитим **групама** и организацијама ;
- 2) **фактори** везани за **личност** појединца;
- 3) различити **специфични фактори**.

- **Припадност групама**

- ☀ **Примарним и секундарним, великим (шира друшт. заједн.) и малим (пријатељи), референтне групе.**
- ☀ **Друштвена заједница и култура свој утицај остварују на посредан начин – преко породице и школе.**
- ☀ **У породици се усваја велики број ставова усмерењем, васпитањем, али и угледањем на родитеље (узор).**
- ☀ **У школи се формирају ставови који су у складу са друштв. системом и културом заједнице.**
- ☀ **Пријатељске групе вршњака су веома битне у формирању специф. ставова: према супротном полу, професијама, циљевина, потрошњи, музици ...**
- ☀ **Све референтне групе, било да им појединац припада или не имају велики утицај на формирање ставова.**

- Фактори личности

- ☀ Потребе, мотиви, интерес, актуелна мотивација су фактори личности који имају значајну улогу у формирању ставова.
- ☀ Став има инструменталну вредност за задовољавање потреба и остварење циљева. Инструмент. функција става код предрасуда везана је за потребе којих особа није свесна.
- ☀ На формирање ставова утичу и неке карактер. личности – несигурност, анексиозност, ауторитативност ...

- Специфични фактори

- ☀ Ставови се лакше мењају путем групне дискусије него индивидуалним убеђивањем.
- ☀ Од поверења у особу која нас убеђује у промену ставова, зависи колико брзо и да ли ћемо променити став.
- ☀ Когнитивна дисонанца – сазнајни несклад – нескалад различитих чињеница. У нескалду су поступак особе и њен став, што она настоји да отклони (у маркетингу).
- ☀ Ставови се тешко мењају док успешно служе задовољењу неких потреба – док су функционални.
- ☀ Људи користе многе механизме одбране да би сачували своје старе ставове.
- ☀ Тешко се мењају ставови које и даље подржава група којој особа припада и до које јој је стало.

- Деловање ставова

- ☀ Делују на пажњу и опажање особе.
- ☀ Делују на памћење, учење и мишљење.
- ☀ Утичу на емоције и по својој природи укључују емоционалну компоненту.
- ☀ Утичу на понашање и то је један од најважнијих утицаја ставова (конативна улога) што сви пропагандисти желе да искористе.

USPEŠNI LJUDI

NEUSPEŠNI LJUDI

Učinak

Put promene

